

DINAS KEBUDAYAAN (Kundha Kabudayan) Daerah Istimewa Yogyakarta
ꦢꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
ꦠꦼꦃꦫꦶꦩꦠꦼꦮꦏꦼꦢꦸꦭꦸꦫꦏꦼꦠꦺꦤꦶꦪꦠꦶꦩꦸꦥꦏꦺꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ

TABLOID *Remaja*
BERAKSARA JAWA

ꦢꦺꦤꦶꦩꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
ꦲꦠꦶꦩꦠꦼꦮꦏꦼꦢꦸꦭꦸꦫꦏꦼꦠꦺꦤꦶꦪꦠꦶꦩꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ

ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ ꦲꦠꦶꦩꦠꦼꦮꦏꦼꦢꦸꦭꦸꦫꦏꦼꦠꦺꦤꦶꦪꦠꦶꦩꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ

Cipta Dongeng 2021

Berhadiah **PULUHAN JUTA** Rupiah
ditutup 30 Juni 2021

Sayembara Serat 2021

Berhadiah **PULUHAN JUTA** Rupiah
ditutup 31 Juli 2021

Sengkalan Lomba Měmět 2021

Berhadiah **PULUHAN JUTA** Rupiah
ditutup 31 Agustus 2021

LINK informasi Lomba

<https://kongresaksarajawa.id/sayembara/>
<https://budaya.jogjaprov.go.id/pengumuman/detail/147-cipta-dongeng-2021>
<https://budaya.jogjaprov.go.id/pengumuman/detail/seleksi>

DINAS KEBUDAYAAN (Kundha Kabudayan) Daerah Istimewa Yogyakarta
ꦢꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
ꦠꦼꦃꦫꦶꦩꦠꦼꦮꦏꦼꦢꦸꦭꦸꦫꦏꦼꦠꦺꦤꦶꦪꦠꦶꦩꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ

TABLOID *Remaja*
BERAKSARA JAWA

Edisi Juli, 2021 M ꦭꦶꦩꦶꦭꦶꦥꦺꦴꦩꦤꦶꦩꦲꦸꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ

ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
ꦲꦠꦶꦩꦠꦼꦮꦏꦼꦢꦸꦭꦸꦫꦏꦼꦠꦺꦤꦶꦪꦠꦶꦩꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ

ARTIKEL KITA
ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
Ki Sutatmo Bukit Bangkel

Trending Topik Kita
ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
Pembelajaran Jarak Jauh

Pèpéling Jawa Kita
ꦥꦺꦥꦺꦭꦶꦁꦗꦼꦮꦏꦼꦢꦸꦭꦸꦫꦏꦼꦠꦺꦤꦶꦪꦠꦶꦩꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
Jaga Jarak Nglawan Corona

Cerpen
ꦕꦺꦫꦺꦤ
ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
Balas Dendam

ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
BONUS
ꦲꦶꦤꦸꦏꦸꦥꦏꦼꦤꦶꦤꦏꦼꦧꦸꦢꦪꦂꦠꦤ
POSTER ANAK
UNTUK ADIK

KONGRÈS Aksara Jawa I taun 2021 sampun dipunadani lan kalampah rancak. Parèpagan lan pirèmbagan agèng punika sampun nuwuhakèn katètépan ingkang kaangkah badhé damèl pangrèmbakanipun aksara Jawa ing bébrayan agung. Tègèsipun badhé damèl panjurung agèng tumrap anggènipun sami ngagèm aksara Jawa kanggé sambung tulis ing gésang padintènan déning warga masarakat lan pamèrntah.

Kundha Kabudayan DIY ingkang kajibah ngèesuhi lumampahing konggrès inggih sampun caos panjurung dhumatèng para sarjana nimpuna, para winasis parampara, para dwijatama, para paméngku lan pamangku aksara Jawa, saking tlatah saindènging Nusantara paring pémèdhar sabda, paring wawasan lan pénggalihan, panyaruwé wontèn ing parèpagan lan pirèmbagan mirunggan babagan aksara Jawa.

Kundha Kabudayan DIY ngaturakèn agènging panuwun dhumatèng sédaya kadang panitia konggrès, para pamèdhar sabda, lan para pasarta saking laladan DIY, Indonesia, lan manca nagari ingkang sampun témèn paring wawasan, péngalaman, lan pémanggih éngga konggrès lumampah rancak lan katètépanipun murakabi dhumatèng majènging budaya, mliginipun tumrap aksara Jawa ing gésang padintènan.

Sédaya katètépan Kongrès Aksara Jawa badhé tansah kaudi supados sagéd mawujud. Kanthi ménika, Kundha Kabudayaan DIY tansah tumut ngudi supados wontèn program lan kègiatan ingkang jumurung dhumatèng amanah katètépan konggrès. Aksara Jawa lan basa Jawa kédah tansah kaudi lèstantun, ngrèmbaka, lan sagèt saya ngandèlakèn jatidhiri masarakat. Aksara Jawa ugi kinarya pratandha lan pérbawa agèng tumrap lumampahing budaya, awit bangsa luhung tartantu kagungan aksara tumrap basanipun. Aksara Jawa sagèt kinarya pusaka bangsa. Tabloid Remaja Carakita wédalan nomer setunggal taun 2021 mbabar asiling konggres lan ugi cakkakaning panyèratan akasara Jawa, kanthi rubrik-rubrik ingkang ngrémènakèn para mudha. Matur Nuwun.

Aris Eko Nugroho, S.P. M.Si.
Plt Kepala Dinas Kebudayaan DIY Yogyakarta

Susunan Redaksi :
Penanggung Jawab : Plt. Kepala Dinas Kebudayaan DIY, Aris Eko Nugroho, S.P. M.Si.
Redaktur : Rully Andriadi, S.S., Akhmad Fikri AF, Sinarendra Krisnawan, S.Pd.
Editor : Setya Amrih Prasaja, S.S., Kingkin Winanti Nurdiana, M.Pd., Sofa Unnafis, S.Pd.
Grafis, Layout & Ilustrator : Joko Elysanto, Apridhian Purwantoro, Yohanes De Deo Yustiananta, S.Psi., Singgih Indarto, Zita Uttungga Maharani, S.S.
Kontributor : Siti Nurhilmil Nihayati, S.S., Hayu Avang Dharmawan, S.S., M.A., Tinto Bondan Reksoprojo, S.E., Noviani Lestari, S.S., Shifa Maryna Roseva (SMAN 1 Piyungan), Devi Yolandieta (SMAN 1 Piyungan), Stefani Reza Adelan Tomahu (SMKN 4 Yogyakarta), Adisty Oktaviani (SMKN 4 Yogyakarta), Demavi Madya Arga Utami (SMKN 4 Yogyakarta), Isya Tanaya Pratita (SMKN 4 Yogyakarta), Isnaini Budi Utami (SMAN 1 Dlingo), Anita Agnesia (SMAN 1 Dlingo),
Distribusi : MGMP SMA & MGMP SMK DIY.
Alamat Redaksi : Dinas Kebudayaan (Kundha Kabudayan) DIY-Jalan Cendana 11 Yogyakarta

Daftar Isi

Tabloid Remaja CARAKITA edisi Juli 2021
ISSN 2798-1770

TRENDING TOPIK KITA <i>PJJ (Pembelajaran Jarak Jauh)</i> Pijilisa Karanika	3	ꦠꦸꦫꦺ
CERPEN KITA <i>Balas Dendam</i> Anas	6	ꦠꦸꦫꦺ
CERKAK KITA <i>Bèlik Cémèng</i> Anas	7	ꦠꦸꦫꦺ
ARTIKEL KITA <i>Jihad Membangun Kepercayaan Diri Nasional</i> Ki Sutatmo Bukit Bangkel	8	ꦠꦸꦫꦺ
CARAKITA <i>Ngglawan Corona</i>	9	ꦠꦸꦫꦺ
PUISI & GEGURITAN KITA <i>Chingu Cafe</i>	10	ꦠꦸꦫꦺ
SAHABAT SANTUY KITA <i>Wellya Si Unik</i>	11	ꦠꦸꦫꦺ
HARTA KARUN KITA <i>Temu Giring</i>	12	ꦠꦸꦫꦺ
PÉPÉLING JAWA KITA <i>Ngglawan Corona</i>	13	ꦠꦸꦫꦺ
INFO KITA <i>Informasi Lomba</i>	14	ꦠꦸꦫꦺ

Halaman muka tabloid bergambar remaja jawa masa kini tetap pede menggunakan kendaraan lama

PEPÉLING JAWA KITA

Ngglawan Corona

Gaèss, ing jagad sastra budaya Jawa kuwi kèbak makna sinandi. Nadyan nganggo tèmbung prasaja, nanging kèbak piwulang luhur. Gayut karo kahanan saiki kang nggègiris ati, kèbak kètar-ketir amarga virus covid-19. Mula gaèss, masarakat tètèp kudu srègèp nèngènake protokol kasarasan. Nganggo maskèr, wisuh, rèrèsik awak, lan ngadohi rubung-rubung. Pawongan sing biyèn ora nganggo maskèr, saiki kudu éling, aja nganti lali maskèran. Guna njaga awaké dhéwé lan njaga wong liya, ngurangi panyèbaran virus corona iki. Protokol kasarasan wong Jawa kadya ing unèn-unèn:

- Angèt-angèt wédang jaé
- Kèpéngin slamèt ning omah waé
- Jadah asalé saka kètan
- Mlèbu omah wisuh tangan
- Rujakan nganggo timun
- Wisuh tangan nganggo sabun
- Roti bakar wédang kopi
- Bali pasar ganti klambi
- Ngati-ati nyandhung blarak
- Aja lali jaga jarak
- Tuku bèras kudu ditakèr
- Péngén waras nganggo maskèr

Nah, gaèss. unèn-unèn kasèbut ngèmu pèpéling kanggo awaké dhéwé. Rikala wèktu kudu séring wisuh nganggo sabun utawa *handsanitizèr*. Yèn bar lèlungan, tèkan omah kudu adus, rèrèsik kanggo ngilangi rèrègèd ing awak. Amrihé njaga kasarasan awaké dhéwé lan kulawarga ing omah. Ing papan ngèndi waé kudu sabisa-bisane ngadhi rubung-rubung. Sabèn mètu omah kudu nganggo maskèr, ya, gaèss.

Gayut karo anané pènyakit kang paling disingidi, yaiku Covid-19, awaké dhéwé kudu tansah rèrèsik dhiri lan rèrèsik ati. Gaèss, tuladha rèrèsik dhiri: asring wisuh, nganggo sabun utawa *handsanitizèr*, adus kramas yèn bar lèlungan. Rèrèsik ati, kayata *hablumminallah habluminnas*, tègèsé sèsambungan marang Gusti Allah, lan sèsambungan marang manungsa. Nyédhak marang Gusti Allah kanthi cara ngibadah, diakèhi ndédonga nyuwun ayèm tèntrèm, séhat bèrgas waras. Déné, sèsambungan karo manungsa, ngrakètaké silaturahmi, andhap asor, ngurmati lan ngrègani wong liya, wani ngalah luhur wèkasané, nampa pituturé liyan tanpa ndélok sapa sing aruh, kanggo gladhèn nglatih ngèndhalèni dhiri. Kajaba kuwi

gaèss, awaké dhéwé kudu bisa urip kang prasaja, aja nganti kègèdhèn èmpyak kurang cagak. Kang pungkasan yaiku, ana catur mungkur supaya bisa ngadohi bab kang ora bècik. (KK)

Kingkin Winanti Nurdiana

CARA KITA MILENIA

Kebudayaan	ꦏꦺꦧꦸꦝꦪꦤ
Syair	ꦱꦪꦶꦂ
Santai	ꦱꦤꦠꦲ
Kau	ꦏꦸ
Aula	ꦲꦸꦭ
Entah	ꦒꦺꦤꦠ
Daerah	ꦢꦒꦫ
Mei	ꦩꦺ
Eugenol	ꦒꦺꦤꦺꦒ
Geologi	ꦒꦺꦲꦺꦭ
Kiat	ꦏꦶꦠ
Pasien	ꦥꦱꦶꦚ
Goa	ꦒꦺ
Siul	ꦱꦶꦸ
Suara	ꦱꦸꦫ

CARAKITA

CARAKITA **BI**
ꦏꦫꦏꦶ ꦏꦶꦠ

"Sebuah akronim dari Carakan kita"

Tabloid remaja "Carakita" memiliki dua pengertian yang saling menopang satu sama lain. "Carakita" apabila dibaca tanpa wulu (penanda vocal i) akan terbaca sebagai "Carakata".

CARAKITA : Cara remaja masa kini (Milenia) bereksresi dengan Aksara
 CARAKATA : Cara sebuah kata dituliskan dengan Aksara dan Alfabet

Carakan di era digital - sebagai carakita- dalam menulis dan mengekspresikan pikiran untuk keperluan mengungkapkan "cara kita" berbahasa hari ini. Artinya, carakan tak hanya untuk keperluan kepenulisan Bahasa Jawa sebagai asalnya. Tetapi, juga dapat dikembangkan untuk menulis ke Bahasa-bahasa lain semisal Bahasa Indonesia dan Bahasa Inggris.

Warna orange pada penanda wulu menunjukkan kesegaran dan dinamika kaum remaja. Dengan komposisi seperti inilah tabloid remaja "Carakita" ini hadir sebagai media bagi remaja untuk mengekspresikan diri mereka dalam memadukan dua unsur aksara (latin dan Jawa) sekaligus dua pola Bahasa (Indonesia dan Jawa) dalam menulis dan menceritakan dunia mereka hari ini.

Maka, "Carakita" memiliki semangat DARI KITA, UNTUK KITA sebagai CARA KITA menceritakan KITA-KITA para remaja.

Selamat menikmati persembahan ala "Carakita" ini. Yuhuuu.....

BJ CERKAK KITA
ꦏꦫꦏꦶ ꦏꦶꦠ

Ing désa sing angèl banyu ana bèlik sing papané ana pèrèngan sawah, bèlik iki iliné tèkan kali kulon désa sing dadi sumber panguripané masarakat. Ing bèlik kuwi ana rong tuk sing wis dibakè nganggo bis bèton supaya ora jungkur lan gampang anggong nimba, sing siji adat sabèné dijupuk banyuné kanggo mangsak utawa ngombé amarga banyuné sing bèning rèsik. Déné sing siji ditutup rapèt awit ora sabèn wayah kèna dibuka, arané bèlik cémèng. Bèlik cémèng iki ya mung jèjèr ngono waé karo bèlik sijiné, mung rada disingidaké. Jaréné kèna dibuka dijupuk banyuné yèn ana sawijining kahanan, yaiku nalika ana wong sing lagi bèngkèrèngan. Kaya sing dumadi awan kuwi...

Srokal lan Ropak sing lagi padu ora uwis-uwis. Swarane wong loro iki kèprungu Mbah Carik mantan sing lagi arèp saré. Dièntèn-èntèni kok ora mandhèg-mandhèg anggoné ramé, Mbah Carik gagé marani Srokal lan Ropak. Tèkan nggoné Srokal lan Ropak padha mènthèng kèlèk, Srokal nuding-nuding Ropak sing uga malangkèrik. Bocah ora tata! Batiné Mbah Carik.

Tanpa dinyana Mbah Carik mbèngok sura, wooooiiii...! Kaya sèmut wèdi, bocah loro mau mènèng banjur ndhingkluk.

"Janjané ana apa, hèh?" Pitakoné Mbah Carik karo nggègèt untu. Rasa gèmrègèt ora bisa diampèt manèh.

Srokal lan Ropak padha tuding-tudingan ora wani omong. Dièntèni sauntara ora ana sing gèlèm ngaku sapa sing salah, mula Mbah Carik gagé ngomong.

"Yèn dha ora gèlèm ngaku, tak gawa ning mbèlik cémèng. Ayo budhal!"

Krungu jènèng bèlik cémèng, Srokal lan Ropak gidhuh. Atiné mobat-mabit, pikiran nglambrang kudu tumindak kèpiyé. Dhèwèké ora wani mangsuli Mbah Carik, apa manèh madoni yèn dhèwèké ora salah. Yèn sida ning mbèlik cémèng sida kojur iki.

"Anu, botèn sah mrika, Mbah. Jané Ropak niku Mbah sing urik. Jatah nggèn kula mèlu parkir ndhèk èsuk dicéngklong." Ropak krungu tuturané Srokal tambah ora trima, sing intiné dhèwèké ora rumangsa salah, pancèn éntuk-éntukan parkir mau èsuk mung sithik, Ropak uga wis mbayari sarapané Srokal barang.

Mbah Carik tansaya mumèt ngrungokké cèlathu sing ora kèna dipènggak kuwi banjur nggèrèk Srokal lan Ropak mènayang lor désa papané bèlik cémèng. Bèlik sing

ꦏꦫꦏꦶ ꦏꦶꦠ

Déning : Sofa Unnafis

Bèlik Cémèng

jaré bisa mbuktèkaké sapa sing salah lan sapa sing bènèr nalika ana prakara sing angèl dirampung. Jaréné, wong sing ora ngapusi utawa bènèr tumindaké nalika nyidhuk banyuné bèlik cémèng iki ora bakal owah wèrna lan rasané. Déné wong sing ngapusi utawa tumindak kècu bakal owah rupané banyu sing dicidhuk, sanadyan anggoné nyidhuk nganggo timba sing padha, wèktune barèng. Banyu sing ana timbane wong sing kècu bakal owah dadi irèng lan rasané krasa srada pait.

Tèkan bèlik cémèng, Mbah Carik akon Srokal lan Ropak nimba banyu saka bèlik cémèng disèksèni Lék Paing sing lagi ngangsu. Bocah loro mau dikongkon ngombé banyu sing ditimba, déné mèngho ana sing ora jujur bab rasané banyu mèsthi bakal lara wètèngé utawa awaké dadi gèmrègès kaya kadhèmhèn.

Srokal nyawang timbané, èmbèr cilik rupa irèng isi banyu sing bèning, ora buthèk. Dhèwèké yakin yèn dhèwèké ora salah, barèng diombé brèng ambuné apèk lan srada pait. Ropak ngiling-ngilingi timbané, kayané banyuné ya rèsik, jèrni, tur ora mambu apèk, nalika diombé biasa waé ora kèpiyé-kèpiyé. Mosok iya wong loro banyuné rèsik kabèh?

Mbah Carik sing ngèrti kahanané kaya ngono, pasrah ora ngèrti manèh arèp dikèpiyé, mèrga anggoné ngombèni banyu bèlik cémèng dirasa muspra. Durung sida nèmokaké cara kanggo mrantasi masalah.

dumadakan Srokal muntah-muntah. Hoèèèkkkk.....

Srokal lèmhès lan dadi tandangan, Lék Paing gagé njupukaké banyu sèka mbèlik sijiné. Diulungké Srokal supaya bisa kanggo kèmu lan ngraupi rainé sing katon loyo. Mbah Carik nyédhaki banjur nakoni Srokal. Kèngapa dhèwèké kok isa nganti muntah-muntah. Sidané Srokal ngaku yèn Ropak anggong nyéngklong asil parkir dina iki ora sépiroa mèrga diènggo tuku jajan barèng. Ning dhèwèké bola-bali nyéngklong bagéyané Ropak diènggo sènèngé dhéwé. Srokal nangis, njaluk ngapura marang Ropak. Ropak sing durung mari kagaté mung mènghèm mangkèl, jèbul kancané rakèt kuwi sok ngakali dhèwèké.

